

"Barbro Sandin var pionjär"

Barbro Sandin har gått ur tiden. Hon var en av våra största psykoterapeuter. En sann humanist. Bildad och långt före sin tid. Hon blev 93 år. Närmast sörjande är döttrarna **Majken, Lotta** och **Sara** med familjer.

Hon växte upp i Pålseboda i en frikyrklig familj. De stora livsfrågorna fanns tidigt med i hennes liv och kom att påverka förståelsen för psykotiska kriser.

I slutet av 1970 talet praktiserade hon på Sätters mentalsjukhus. Åsynen av unga människor som håglöst vankade omkring i korridorerna beskrivna som kroniskt sjuka fick hennes inre att göra uppror: *Så här kan det inte få vara. Det måste gå att möta människor på ett annat sätt.*

Barbro Sandin var en pionjär. Trots tidvis mycket hårt motstånd, inte minst från den etablerade psykiatrin, fortsatte hon envetet sitt arbete i akt att visa att schizofreni inte måste vara ett kroniskt tillstånd. Med glimten i ögat berättade hon hur hon fick förhållningsregler på Sätters sjukhus om att inte skapa kontakt med sina patienter eftersom de då skulle riskera att bli sämre. För henne var det en viktig insikt: Om människor kan bli sämre av kontakt så kan de också bli bättre.

Hon disputerade i Tromsö. Forskade om människolivets villkor. Införde Sätermodellen. Samarbetade med **Johan Cullberg**. Föreläste världen över. Budskapet var tydligt och utan förbehåll:

Det är ett viktigt arbete att vara med en annan människa som kämpar för sitt liv. Det kräver att vi som professionella hjälpare tar ansvar. Inte enbart för den andre men också för oss själva. Att vi strävar efter att förstå våra liv och livsbetingelser.

Barbro var min handledare och mentor i många år. Jag har svårt

att föreställa mig hur det skulle varit utan henne vid min sida. Hon har fått mig att våga mer men också att vara olydig när så krävs. Att lita både till mig själv och till andra. Att lyssna, också till det som ibland ligger bortom orden. Hon delade frikostigt med sig av sin klokskap och förvärvade erfarenheter. Hon refererade ofta till filosofen **Alf Ahlberg** som hjälpt henne att välja sin väg. **Kafka, Pär Lagerkvist** och **Karin Boye** fanns med i våra samtal liksom **D.W. Winnicott, R.D. Laing** och **Frida Fromm-Reichmann**.

Förutom att vara en gudabenådad psykoterapeut var hon också en textilkonstnär av rang. Hon designade, sydde, virkade, stickade och vävde.

När hon fyllde 65 år skrev kolleger från när och fjärran en vänbok till henne med den talande titeln *Mig ska ingen binda*. Döttrarna inledde:

Våran mamma sjöng när hon gick på stan. Hon lärde oss gråta och att glädje är livsmening. Hon är begåvad. Stavar illa. Vårdar både blommor och människor. Vill aldrig gå och lägga sig. Tycker om minoriteter av alla slag. Går ofta vilse. Är aldrig mörkrädd.

Livskamraten **Stig** kom från Lappland. Han och Barbro möttes i unga år och var varandra nära i mer än 70 år. Stig dog för tre år sedan. Barbro saknade honom varje dag. Nu får de vila tillsammans.

Carina Håkansson

Dr i psykologi, leg. psykoterapeut